

Otázky - Cesty ve znamení kříže

#ffuk/predmety/Moc literatury#

#literatura/baroko

Leitmotif: Barokní člověk a svět

Barokní hrdinství a zbožnost

- pathos *utrpení, nekonečně vysilujícího a marného boje* - mučednictví, útrapy a barokní nomádství, boj s živly a překonávání jinakosti
- hrdinství *zákona* - vyšší řád, oddanost X vyvolenost, věrnost kurii X pokora vůči cizímu
- tělesnost a zbožnost (slzy Ignáce z Loyoly, extáze Terezy z Ávily), senzualita a utrpení, jezuitská „mystika služby“, otevřenost světu, zbožnost ve skutečích
- platí to samé u mystiků a misionářů? příp. jiných barokních hrdinů?

Vztah k prostoru a hrdinské cestě

- *přiblížení se Bohu skrze tento svět, hlad po prostoru, tendence k maximalitě a nastavení zrcadla nekonečnu, projevuje se v nadšení zámořských cest?*

Paradox jednoty a mnohotvárnosti, blízkosti a dálky

- Barokní syntetismus a blízkost mezi MNOU a DRUHÝM (ať to je číňan, ind nebo japonec), ale neustálý spor blízkosti a vzdálenosti, unifikace a anarchie, přizpůsobení NÁS X přizpůsobení DRUHÝCH

Další motivy

- barokní *jinakost*, barokní *úžas*, pojetí smrti, pojetí Boha (pasivní *bůh sedmého dne* X činný Boho-člověk)

MY a ONI

MY - Status a subjekt misionářů

- Objevitel X dobyvatel X misionář (Kolumbus X Cortéz X Xaverský)
- Paradox „pokorného služebníka“ - komu sloužit?
 - „nástroj v rukou božích“ / „dělník na vinici páně“
 - X „ve službách krále a říše“ / papežské kurie
 - X ve službách dobrodinní / pomoc místní lidem
- Role a úděl misionářů
 - učitelé? kazatelé? spasitelé? a z toho plynoucí figury a reprezentace (učitel a žák, otec a dítě, služebník a pán, pečovatel a opečovávaný)
 - přesvědčení X podmanění (konverze z vlastního přesvědčení X vnějšími prostředky (dary a dobrodinní), kulturní a technologickou nadřazeností)
 - srovnání: Xaverský X Slavíček

- Misionářské strategie – přesvědčování běžných lidí X přesvědčování kněží / vzdělavců / elity

ONI - Subjekt DRUHÝCH

- DRUZÍ jako *pohané* či *nevěřící*
 - uctívání modlů / animalita / negramotnost a nevzdělnost / bezmoc
 - jinakost náboženská X jinakost kulturní – lze ji oddělit?
- DRUZÍ kněží jako *nejprohnanější darebáci*, kteří *nejrafinovanějším způsobem klamou ubohé*
 - Xaverský X bráhmani a bonzové
 - Pravda X podfuk - rysy opravdovosti a falešnosti (kněžích, náboženských nauk atd.)
 - Interpretace náboženských praktik (askeze a almužny, obětování bohům)
- DRUZÍ jako *konvertité* – panuje rovnocennost mezi NÁMI a konvertity?
 - konvertité jako *žeň* či sklizení *zralých plodů* (u Xaverského)

Dialog mezi NÁMI a JIMI

- Figury porozumění a neporozumění – v čem spočívají?
 - kdy si rozumíme, kdy ne? kdo rozumí, kdo nerozumí? neporozumění jako nechápavost X odlišnost X ďábel
 - podezřelé (ne)porozumění: Xaverský, se kterým Bráhmané se vším souhlasí (ale bojí se o své příjmy)
 - překvapivé porozumění / sympatie – Slavíček a čínský císař, Xaverský a Jamaguči
- Ze strany DRUHÝCH – co zajímá bráhmany, co zajímá čínského císaře? v čem rozumí ONI? překvapivá tolerance?
 - příklady jako proslov císaře o tom, že Tienfo, Tienču, Alláh je jeden a týž a nesrovnává se s rozumem, aby spolu vyznání bojovaly
- Akomodace X obediencie – přizpůsobení NÁS X přizpůsobení DRUHÝCH?
 - přílišná akomodace?: Slavíček, snaha o kontinuitu konfuciánství s evangeliem / jezuité „vydávající se“ za čínské učence
 - přílišná obediencie?: spor o „čínský ritus“, místní tradice jako „neposlušnost“ nebo hereze
 - *kompanie lásky* X *kompanie tvrdosti*

Struktury a reprezentace

Úžas a údiv

- úžasné a fascinující (viz čínský dvůr) X udivující a odporné (neřesti bráhmanů) – co se zdůrazňuje, co se opomíjí? v čem spočívá fascinace (v kvantitě? kvalitě? ceremonii?)

Role jazyka a gest

- proměna - Kolumbus X Cortéz X Xaverský - řeč kázání a písmo svaté
- střet s komplikovanými asijskými jazyky, role prostředníků, problémy překladu
- motiv darů a pohostinnosti - ze strany čínského císaře X ze strany misionářů (např. sekyrky), ústupky a přijímání zvyklostí

Asie X Amerika

- co zůstává ze strany Evropanů stejné, co se liší?
- Greenblatt a Todorov - do jaké míry lze jejich analytické postupy vztahovat i na Asii a misionářské cesty?